

DUER

De duer, som bygger på og i vore bygninger, er forvildede efterkommere af almindelige tamduer. Ligesom deres forfædre, de europæiske klippeduer, foretrækker de at bygge på afsatser højt til vejrs. Duerne kan klare sig med meget lidt redemateriale. Tit er duereden kun en kage af ekskrementer med nogle enkelte strå eller pinde, men de kan også slæbe en del sammen i tidens løb, hvis der er lejlighed til det. Duerne begynder deres æglægning tidligt om foråret og kan få en halv snes unger på vingerne i løbet af sommeren.

Gener og skader

De fleste kan vel nok blive enige om, at et rimeligt antal duer og andre fugle hører med til bybilledet. På den anden side kan duerne nogle steder være meget generende; de kan tilsvine bygninger, bænke, rækværker, statuer, cykler, biler, osv., og i forbindelse med fødevarer kan de ikke tolereres. Nogle klager også over støjen fra kurrende duer uden for soveværelsesvinduet. Deres redemateriale kan tilstoppe nedløbsrør, og rederne kan være arnesteder for irriterende smådyr, som kan invadere huset og genere beboerne.

Duerne kan optræde som smittespredere. Man mener, at de kan medvirke ved spredningen af en halv snes mere eller mindre farlige sygdomme, men man kender dog kun ret få tilfælde af sådan smitte herhjemme.

Desværre er det ofte svært at løse problemet med de forvildede duer effektivt.

Fodring af duer

Det betyder meget, at man ikke fodrer duerne i en ejendom. I større sammenhæng er det vigtigt, at der ikke findes steder med store mængder duefoder, f.eks. ved havnekajer, siloer og læsseramper, hvor der spildes korn eller foderstoffer.

Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssigt dyrehold, uhygiejniske forhold m.m. omfatter blandt andet gener fra vilde duer. I kapitel 5, paragraf 14, står der således:

”Ingen må ved udlægning af foder eller på anden måde skabe tilhold for fugle eller andre omstrefjende dyr, når dette medfører ulemper for omgivelserne”.

Denne bestemmelse giver kommunalbestyrelsen mulighed for at skride ind, hvis grundejere eller andre overtræder påbudet.

Forebyggelse af dueproblemer

Duer kan først og fremmest holdes nede i tal ved, at bygningerne gøres mindre indbydende som redesteder. Duer, der ruger i det fri, har en meget stor ungedødelighed. Det gælder derfor generelt om at hindre duerne i at komme ind på lofter, i ubenyttede rum i pak- og lagerhuse samt saneringsejendomme.

Både i reglement om miljøbeskyttelse, kap. 12, pkt. 4.2, og i ovenfor nævnte bekendtgørelse står der, at kommunalbestyrelsen kan træffe de nødvendige foranstaltninger, såfremt omstrefjende dyr (og det gælder altså også forvildede duer) medfører væsentlige ulemper for omgivelserne. Det vil blandt andet sige, at kommunen kan pålægge husejere at holde loftstrum - og i det hele taget bygningen - i en sådan stand, at duerne ikke kan finde ynglemuligheder.

Foto: J. Lodal

Sålbank med tilstrækkelig hældning til, at duerne ikke kan finde fodfæste

Nybygninger bør konstrueres, så duerne ikke kan finde pladser på dem. Mange ældre huse frembyder et Eldorado af redepladser for duer, men der kan gøres meget for at råde bod på det.

Huller i murene kan tilmures eller forsynes med trådnæt, og andre lokaliteter, som duerne erfaringsmæssigt udnytter, kan også afskærmes med trådnæt. Gesimser og andre afsatser kan gøres så skrå (mere end 45°), at duerne ikke kan finde fodfæste på dem. Det kan f.eks. gøres med cementmørtel eller ved hjælp af metalplader.

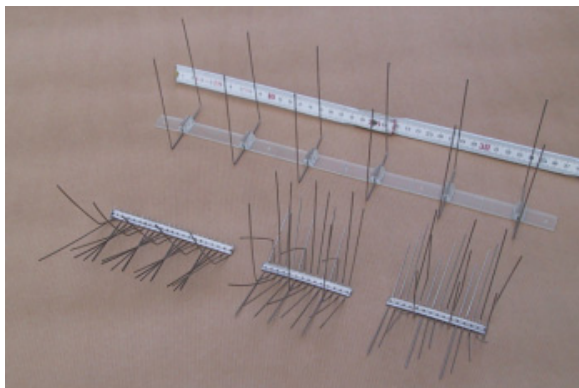

Foto: J. Lodal

Eksempler på "fakirer"

Udspænding af tynd rustfri ståltråd eller blot nylon-snore nogle få centimeter over gesimser eller tagrygge kan forhindre duerne i at sætte sig på dem. Et system af stikkende ståltråde, en slags "fakirer", som kan fastgøres til f.eks. gesimser, gør dem ubeboelige for duerne. Der findes også på markedet et system af klare, spidse plastikpyramider, som kan have den samme virkning, og der kan sikkert findes på andre metoder. Ulempen ved flere af disse systemer er, at sne samt papir, blade og andet affald let bliver hængende.

Fuglepasta, en halvblød, klæbende, polyethylen-voks kan afskrække duer. De kan simpelt hen ikke lide at sidde på den bløde voks. Midlet smøres på i striber på gesimser, tagrender, tagrygge, skilte og stænger, som man ikke vil have duer til at sidde på. Virkningen kan holde sig i årevis, og det kan vare endnu længere, før duerne finder på at vende tilbage. Disse fuglepastaer kan ikke købes af private og må kun anvendes erhvervsmæssigt af specielle firmaer. Disse firmaer kan blandt andet findes i telefonbogen under: Desinfektion eller Skadedyrsbekæmpelse.

Fugleskræmsler, aluminiumsfolie, roterende møller osv., har normalt kun ringe virkning på duer, som meget hurtigt vænner sig til dem.

Det samme gælder for **skræmmelyde**, som i øvrigt sjældent kan benyttes de steder, hvor duerne er et problem. Heller ikke ultralyd er effektiv. Duer har en ret dårlig lugtesans, og der findes ikke effektive afskrækkende **duftstoffer**.

Laserlys anvendes nogle steder mod fugle men er bedre til andre fugle end duer. Desuden er laserlys absolut ikke ufarligt at anvende, hvor mennesker og andre dyr færdes, ikke mindst på grund af risikoen for øjenskader.

Foto: J. Lodal

Fakirer opsat på gesimser
- duen har fundet et sted uden fakirer

Duer på altanen

Duer, som slår sig ned på en altan, er et meget almindeligt problem. Selvfølgelig kan man tage modet fra dem ved at jage med dem tidligt og silde og ved at fjerne redematerialet, men har et duepar først fået smag for et sted, er de uhyre stædige og udholdende.

Det er selvfølgelig en mulighed at indfange og aflive de pågældende duer. Fuglepasta kan bruges på gelændere, markiseophæng og lignende, men kan ikke holde duerne væk fra bunden af altanen. Som nævnt ovenfor er fugleskræmsler og duftstoffer ikke effektive, så i mange tilfælde må man løse problemet ved at afskræmme altanen. Det kan gøres ved at spænde nylonfiskeliner frem og tilbage foran åbningen eller net - f.eks. en type som bruges til at beskytte frugttræer mod fugle. De kan fås hos havefrøhandlere, store isenkræmmere og lignende steder. Det vil normalt være tilstrækkeligt at skærme af i vintermånederne fra november til og med marts.

Bekæmpelse med gift er ikke tilladt

Det er ikke lovligt at anvende forgiftet lokkemad eller andre former for gift til fugle. Forsøg på at sterilisere duer med lokkemad tilsat kemo-sterilanter har ikke fungeret særligt godt i praksis, og forsøg med bedøvelsesmidler (sovepiller), så man senere kunne samle de bedøvede duer op, har heller ikke været lovende.

Bekæmpelse ved skydning

Nogle steder, f.eks. inde i lagerbygninger og haller, kan det være en praktisk foranstaltning at skyde duerne - måske i løbet af en weekend. De fleste af de steder, hvor duerne er en plage, vil det imidlertid ikke være lovligt at jage dem med skydevåben. Hvis man er i tvivl, kan man spørge det lokale politi.

Bekæmpelse ved fældefangst

En akut dueplage kan mildnes ved, at man indfanger og afliver dyrene. Det kan i nogle tilfælde gøres ved simpelthen at indsamle dem om natten på de steder, hvor de sidder og sover. Man kan også opstille særlige fælder eller lokkeslag. Dette gøres af visse desinfektionsfirmaer, men det kan selvfølgelig også gøres af lokale folk med den nødvendige interesse for sagen.

De forvildede tamduer i vore byer er ikke omfattet af jagtloven, og de må altså bekæmpes året rundt, men fælderne skal tilses morgen og aften, og eventuelle unger skal selvfølgelig aflives, hvis man har dræbt de voksne duer, så der ikke bliver tale om dyrplageri. Reder og æg bør i øvrigt altid fjernes.

Der gælder andre regler for vilde duer som ringduer og tyrkerduer. Her må der henvises til: Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 42 af 21. januar 1994 (Bekendtgørelse om vildtskader).

Bekæmpelseskampagner over for de forvildede duer vil i øvrigt i de fleste tilfælde kun have en kortvarig virkning, hvis man ikke samtidig sørger for at begrænse deres muligheder for at finde føde og for at bygge rede.